

REVIEW. РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ

НА ХРЕСТОМАТІЮ ДОКТОРА ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ ДМИТРОВИЧА ШИНКАРУКА «ФОРМУВАННЯ МОВНО-КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»

Хрестоматія є збіркою публікацій, які відображають широкий спектр наукових інтересів автора: мовознавчі студії, літературознавчі дослідження, термінознавчі доробки, педагогічні й психологічні доробки, історичні есе й нариси.

Значна частина філологічних досліджень сконцентрована на вивченні особливостей латинської мови в аспекті семантики різних структур, запозичень з латини, способів перекладу латинських текстів. Науковець глибоко переконаний у важливій ролі латинської мови у підготовці студентів гуманітарних спеціальностей, що відображено у низці праць, які увійшли до пропонованої хрестоматії. Цілком слушною є думка про те, що латина може бути саме тим фундаментальним підґрунтям, на якому ґрунтуються фахово орієнтовані дисципліни.

Не менш важливою як за змістовим наповненням, так і за кількісним складом є частина праць професора Василя Дмитровича Шинкарука, присвячених українській філології. Аналіз відповідного розділу свідчить про глибоке занурення у дослідження сутності понять модусу і диктуму, модусно-диктумних відношень у структурі речення, що надало підставу зробити висновок про співвідношення диктумних значень з модусними як обов'язкових із факультативними. Зазначені здобутки автора висвітлено у низці наукових статей, презентованих у другому розділі хрестоматії.

На окрему увагу заслуговують наукові доробки В. Д. Шинкарука у сфері термінознавства, де він започаткував методикку лінгвістичного описування назв зелених насаджень і визначив критерії цього описування на основі термінологічних стандартів України, до яких віднесено системність, відповідність лексичного значення терміна позначеному ним поняттю, однозначна відповідність терміна поняттю, мовна правильність, переважність рідної мови, згармонізованість. Автором окреслено також перспективні напрями вивчення зоологічної номенклатури, що відкриває новий напрям термінологічних досліджень у межах аграрного дискурсу.

Педагогічна діяльність Василя Дмитровича втілена у працях, які охоплюють велике розмаїття актуальних проблем у царині

педагогіки й психології – від глобальної стратегії забезпечення якості вищої освіти зі створенням відповідної системи до конкретних питань діяльності закладів вищої освіти й науково-педагогічних працівників. Стратегія розвитку вищої освіти України має бути спрямована, як вважає В. Д. Шинкарук, на створення такої інфраструктури, що дозволить закладам вищої освіти максимально реалізувати свій індивідуальний потенціал з перспективою до інтеграції у європейський освітній простір. Крім базових положень щодо функціонування освітньої системи, досліджені, зокрема, такі питання, як мотивація студентів до навчання, генеза ідей про виховання, етичні засади професійної діяльності сучасного викладача тощо.

Варто зазначити, що особливе місце серед педагогічних праць В. Д. Шинкарука займає розробка теоретичних засад нового феномена для вітчизняної педагогіки – інклюзивного навчання в Україні. При цьому реалізація інклюзивного підходу до навчання дітей з особливостями психофізичних станів представлена в контексті перспектив і можливостей подальшого розвитку системи спеціальної освіти.

Серед літературознавчих праць ювіляра визначними є дослідження видатних постатей української літератури й культури та їхньої творчої спадщини, що стала невичерпною скарбницею української нації, її духовності й самобутності. Це Тарас Шевченко, Іван Франко, Григорій Сковорода, Пантелеймон Куліш, Василь Стус, Максим Рильський. Автор часто відкриває читачам нові, маловідомі грані цих великих синів українського народу й спонукає до роздумів над питаннями буття, світогляду, самоідентифікації. Яскравим прикладом є вивчення концепту «природа» у поетичній творчості Максима Рильського, потрактований в аспекті взаємозв'язків його поезії із ментальністю, звичаями й традиціями українського народу.

У п'ятому розділі хрестоматії акумульовано праці, які доцільно було б означити як міждисциплінарні, оскільки вони створені на перетині різних галузей знань – історії й філософії, етики й культурології, дипломатії й етнографії. Такі сміливі наукові комбінування унаочнюють системність філософської і мовної картини світу,

© С. М. Амеліна

світосприйняття різними етносами: дихотомія «мова – культура» у формуванні ментальної сфери етносвідомості, дихотомія «культура – цивілізація» в англо-американському і західноєвропейському науковому дискурсі, специфіка українського культуротворення.

Практичні напрацювання під час співпраці в освітній, науковій і культурній сферах з представниками різних країн – Польщі, Греції, Німеччини та багатьох інших – автор теоретично осмислив, узагальнив і представив у публікаціях, присвячених співробітництву з окремими зарубіжними

установами й розгляду певних аспектів зазначеної співпраці.

Розділ шостий охоплює наукові публікації Василя Дмитровича іноземними мовами, завдяки яким наукові доробки ювіляра стали відомими широкій академічній спільноті за межами нашої країни.

Для усіх наукових праць Василя Дмитровича Шинкарука, незалежно від їх тематики, характерними є ретельне опрацювання предмета дослідження, ґрунтовність його безпосереднього вивчення, аргументованість висновків.

*Світлана Амеліна,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри іноземної філології і перекладу
Національного університету біоресурсів і
природокористування України*